

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ali smemo biti krščanski socialisti?

(Konec).

Vprašanje nastane: ali je mogoče in ali se zgodi, da je kdo veren in dober katoličan, pa vendar nasprotnik krščanskih socialistov? Žal, da se včasih zgodi, in sicer ali iz slabosti, ali pa iz zmote. V prvem slučaju je treba odpustiti, v drugem pa podučiti. Sem ter tja se najde kak pobožen, v vseh rečeh uzoren, toda star ali bolehen gospod, ki pravi: »Jaz živim po veri, spolnjam zapovedi in storim za domače reveže, kar premorem; za celo deželo pa ne morem skrbeti, sem že star in bolehen, svojo stanovsko dolžnost že komaj opravljam, nimam časa, se mešati v politiko, postave predelovati in svet zboljšati, naj to mlajši opravijo!« Zoper tako besedo se ne dá nič ugovarjati: zadovoljni moramo biti, če taki stari gospodje dobri stvari ne nasprotujejo, ampak jo odobrujejo in s kako pohvalno besedo nekoliko osrčujejo.

Od mladega moža se sme pa več zahtevati. Ni zadosti, da temu ali drugemu siromaku kaj dobrega stori, on mora celo domovino, ves svoj narod, rekli bi, blagor celega človeštva v svojem srcu nositi. Kaj je lepšega za mladega moža, kakor domovinska ljubezen in hrepenenje, svojim rojakom s hrabrimi žrtvami in modrimi naredbami življenje olajšati? V spoznanju te svoje etične dolžnosti se je mlajša duhovščina med avstrijskimi Nemci oklenila krščansko-socialne stranke in je nje glavna opora. Zdi se nam, da tudi slovenska duhovščina ne zaostaja, in nje zastavonoša je vrli »Slovenec«, kateremu se kot manjši brat rad pridruži »Slov. Gospodar«.

Ako pogledamo okoli sebe, vidimo revščine in krivice zadosti, in marsikaj bi se dalo popraviti in zboljšati, bodisi z boljšimi postavami, bodisi z večjo skrbjo za gospodarske stvari in gmotne koristi delavnih stanov. V podrobnosti se danes ne moremo spuščati, da nam članek preveč ne naraste, omenjamo samo to dejstvo, da mora vsako spomlad na tisoče krepkih in mladih Slovencev domače ognjišče zapustiti in se v tuji svet podati, ker doma ne najde zadostnega zaslužka. —

So pa tudi nekateri, ki jim krščanski socializem ne ugaja, ker so nevedé dorastli v nazorih judovskega gospodarskega liberalizma in smatrajo sedaj veljavni gospodarski sistem kot neki nespremenljivi »fatum«, češ: kupčija mora biti prosta, da vsak kupi, kar hoče in kjer hoče; obrtnija mora biti prosta, da vsak izdeluje, kar hoče in prodá, kamor in kjer hoče; če je bil kdo s slabim blagom goljufan, naj pripiše to svoji lastni neumnosti; delavske plače se ne dajo svojevoljno zboljšati, kjer je dosti delavcev, so po ceni, kjer jih je malo, so dragi; če bogatejši podjetnik revnega zaduši, to je zakon narave, ki se ne dá spremeniti itd. Taki in enaki

nauki so pa čisto protikrščanski in nikakor niso nespremenljivi; narava sama se mora Bogu klanjati, zakaj bi se mu ne klanjale človeške naredbe?! Take nauke so si Judje izmislili in jih po svetu razširili v svojo lastno korist.

Bili so časi, ko so smeli Judje na Štajarsko, Koroško in Kranjsko le v nekatere kraje in to le ob sejmovih prihajati s svojim blagom; nekatere dežele so jim bile pa čisto nepristopne. To jih je seveda oviralo pri kupčiji, in se ni čuditi, da so se začeli poganjati za prosto kupčijo. Da pa za domače trgovce ni dobro, če jim denar, ki bi ga sicer sami stržili, judovski barantači odnesejo, je pač jasno.

Včasih so smeli obrtni izdelke le obrtniki sami prodajati; zdaj pride Jud s storjeno obleko in storjenimi črevlji, prodaja po ceni in odnese denar, ki bi ga bil sicer domači krojač in domači črevljar zaslužil; to je sad proste obrtnije. Slabo blago za dobro prodati, je goljufija, ki bi se morala kaznovati, česar pa judovski liberalizem ne dopušča.

Tudi delavske plače in dolgost delavnika se dajo urediti, samo postav je treba zato. Gladen človek dela seveda za vsako plačo, pa postava bi tega ne smela dopuščati. Tudi belgijski katoličani, ki so sicer uzorni, so se dolgo časa držali judovskih gospodarskih nazorov in jih smatrali za nespremenljive. Pa oči jim je odprla krasna okrožnica sv. očeta Leona XIII. o delavskem vprašanju. V njej se jasno in odločno obsoja vsako oderuštvo in vsako izkoriščanje delavnih močij. Izrečno je povedano, da mora delavec toliko zaslužiti, da pošteno preživi ne samo sebe, ampak tudi ženo in otroke. Ta okrožnica je vodilo in ravnilo za krščanske socialiste, kakor seveda tudi večne in nespremenljive resnice, ki nam jih je iz nebes prinesel in oznanil naš Odrešenik in Gospod Jezus Kristus. »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!« Ta kratka in jasna zapoved mora biti središče vseh socialnih nauk in družbinskega reda človeškega rodu.

S tem smo, upamo, jasno dokazali, da smemo biti krščanski socialisti, še več, da moramo to biti vsak po svojih močeh, eden s peresom, drugi z zgovorno besedo, tretji z denarno podporo. Braniti udove in sirote, bilo je že v starih časih med plemenita dela šteto; sirote so pa tudi revni in nevedni ljudje, ki morajo dostikrat krivico trpeti in so pogosto osleparjeni, ne da bi si sami pomagati znali. Kdor je zmožen, naj jih brani, naj jim pomaga, to je jedro krščanskega socializma.

Vojska zoper framasone ali prostožidarje.

V Tridentu na laškem Tirolskem se je v ravno preteklih dneh zbralo okoli 1500 učenih katoliških go-

spodov, večidel duhovnikov, med njimi več škofov, da bi se posvetovali, kako bi se dala peljati in srečno dognati odločna vojska zoper satanovo zalego brezverskih framasonov ali prostozidarjev, ki so že pred 180 leti naredili skrivno zaroto zoper Kristusovo vero in vse tiste, ki jo branijo, namreč zoper papeža, škofo in duhovnike, pa tudi zoper krščanske vladarje in njihove prestole. Vredno je, da tudi priprosti Slovenci to skrivno zvezo brezverskih ljudi, ki so po vsem svetu raztreseni, nekoliko spoznajo, da bodo vsaj vedeli, od kod pride tisti brezverski veter, ki nam po naših mestih, dostikrat pa tudi že na deželi oistro nasproti brije.

V vseh časih od Adamovih sinov naprej do danes se sicer nikoli ni manjkalo nekaterih hudobnih ljudi, ki so se božjim postavam zoperstavljali ali pa celo Boga tajili. Vendar med seboj niso imeli urejene in dobro premišljene zveze. Dne 24. rožnika 1717. pa so se v Londonu sešli trije brezverci, Anderson, Desaguliers in Payne po imenu, ki so se dogovorili, da hočejo narediti skrivno zvezo vseh brezvercev celega sveta in tako začeti tihotapsko in zvito vojsko zoper krščansko vero. Pridobili so si kmalu mnogo privrženecv po vseh krščanskih deželah. Pridružili so se jim najrajši bogati in imenitni moške, kateri so posvetno sladnost in uživanje bolj ljubili, kakor Boga in njegovo zapoved samozatajevanja. Saj to vidimo vsaki dan, da taki najrajši od vere odpadejo in duhovnike zmirjati začnejo, katerim se dobro godi in bi radi vse sladnosti uživali, pa jim to vera prepoveduje. Ko je človek enkrat v velike grehe zabredel, potem začne sovražiti duhovnika, ki mu vest obuja, rajši posluša tistega, ki ga tolaži, da se mu ni treba bati večnih kaznij, češ, ni pekla, ne Boga.

Da bi se ti brezverci med seboj spoznali, kedar dva neznanca vkup prideta, izbrali so si skrivna znamenja in besede in sicer so vzeli znamenja starih zidarskih in kleparskih zadrug, od tod so si pridjali ime »prostih zidarjev« ali »prostozidarjev«, v francoskem jeziku se reče to »framasoni«. Razvrščeni so v »mojstre, pomočnike in učence«; ločijo se na več stopinj, eni pravijo, da jih je 33 stopinj. Le tisti, ki so na najvišji stopinji, vejo za vse hudobne namene te zarote, nekateri celo trdijo, da so ti vodniki celo v zvezi s hudim duhom. Njih najvišji poglavar ali brezverski papež je zdaj Jud Lemmi v Rimu, ki se mu očita več hudodelstev, pa se mu vendar nič ne zgodi, ker ima svoje framasonske brate in pomočnike med najvišjo gospodo. Sploh je treba omeniti, da si framasoni med seboj pomagajo, in kjer je kaka visoka služba prazna, delajo vsi na to, da jo dobi eden njihovih »bratov«, on pa potem spet drugim »bratom« do imenitnih služb pomaga. Tako je prišlo, da imajo framasoni na Laškem in Francoskem vso oblast v rokah; silno veliko moč imajo pa tudi na Španskem, Angleškem, v Nemčiji, na Ogerskem in v Ameriki. Ni jih ravno toliko, da bi zamogli verne kristjane s pestjo ali z mečem premagati, pa oni imajo najvišje službe v svojih rokah, bogate Jude in druge imenitne in bogate gospode za svoje »brate« ali pa vsaj za pomočnike. To pa itak vsi vemo, da se na svetu to zgodi, kar velika gospoda hoče, naj bo že pravično ali krivično.

Po vrhu imajo pa še večino velikih časnikov v svojih rokah, kateri nevedno ljudstvo s svojimi brezverskimi lažmi slepijo, od vere odvrtačajo in zoper duhovščino hujskajo. Vsi tisti časniki, katere mi »liberalne« imenujemo, pišejo v framasonskem duhu. Zavoljo tega pa ne smemo misliti, da so vsi uredniki takih listov v framasonsko društvo zapisani. Pri večjih listih bo že tako, pa uredniki malih listov po deželi mislijo v svoji neumnosti, da bodo za bolj imenitne in učene veljali, če pišejo tako, kakor veliki judovski listi, namreč proti-

krščansko. Počasi se tega duha tako nalezejo, da vse za resnico imajo, kar v brezverskih časnikih in bukvah berejo. Vsi tisti pa, ki take časnike prebirajo, začnejo tudi polagoma v veri omahovati, dokler je popolnoma ne zgubijo. Čeravno v framasonsko društvo niso zapisani, vendar framasonom prostovoljno pomagajo, svet vladati v protikrščanskem duhu. Tega duha so tudi liberalni poslanci, ker so se ga navzeli iz framasonskih knjig in časnikov, zato se ne smemo čuditi, da se v mnogih deželah delajo take postave, ki so krščanski veri popolnoma nasprotne, kakor se je to ravnokar na Ogerskem zgodilo. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

V spomin č. g. Alojzija Rožmana.

V predzadnji številki vrlega »Slov. Gospodarja« smo čitali pretužno vest, da je preminol bivši kostrivniški kaplan, č. g. Rožman. Ta žalostna novica je navdala srca vseh Kostrivničanov z nepopisljivo žalostjo. Vedno smo še upali, da se blagemu gospodu povrne zdravje; a besede g. Rožmana: »Mi se vidimo nad zvezdami«, koje je izrekel blagi gospod pri svojem odhodu iz Kostrivnice, so se žal nenadoma uresničile. Neutrudljivega delavca v svojem vinogradu je poklical Vsemogočni k sebi po zaslužen plačilo. Bil je blagi pokojnik goreč duhovnik, ves vnet za duševnih blagor izročeni mu ovčic, ki je vneto in neumorno deloval na prižnici in v spovednici, v cerkvi in šoli za čast božjo. Njegova beseda je omečila srce vsakega trdovratneža in ga napeljala na pravo pot.

Pokojnik je bil toliko vnet za svoj vzvišeni poklic, da se ni ustrašil ne grdega vremena, ne slabih potov, da bi ne prinesel bolniku na visokih hribih sv. popotnice. Milo se mi je storilo pri srečju in sočutno je bilo gledati blagega pokojnika, kako je nedavno pred odhodom iz Kostrivnice hitel o polunoči k neki na smrt bolni ženski, dasi sam že zelo nevarno bolan, samo da bi prinesel bolnici sv. popotnico še o pravem času. Ni čuda torej, da se ga je v njegovih najlepših letih lotila bolezen, ki ga je tako hitro spravila v hladni grob.

A rajni ni bil samo goreč dušni pastir, ampak je bil tudi iskren domoljub. Dasi je bival blagi pokojnik primeroma le kratek čas med nami, vendar je storil v tem kratkem času mnogo v korist in narodno probujenost našega dobrega ljudstva. Kostrivniško bralno društvo je po njem oživel, ustanovil nam je neumorni gospod domači kvartet iz tukajšnjih zavednih fantov, bil je ves čas njih pevovodja, prirejal veselice bralnega društva, navduševal ude z besedo in djanjem, z eno besedo, daroval je vse svoje moči v razvitek narodne zavednosti hvaležnih mu Kostrivničanov, ki ga bodo hranili vedno v blagem spominu.

Bil je g. Alojzij vzor vnetega duhovnika in navdušenega Slovenca.

„Ne samo, kar velevala mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan,“

bilo je blagemu pokojniku geslo, kojega je vestno in na tanko izpolnjeval. In koliko bi bil rajni storil za naš mili narod; a neizprosna smrt mu je tako rano pretrgala nit življenja v cvetu njegove mladosti! — Ob grobu jočejo žalostni in potrti roditelji, dve sestrici, žaluje kat. cerkev, plaka Kostrivnica za vnetim dušnim pastirjem, tugovati pa tudi sme mila mati Slovenija za svojim zvestim sinom. Nebeško plačilo njegovi blagi duši, večni pokoj njegovemu telesu in slava njegovemu spominu!

Kostrivničan.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:
 Sv. Frančišek Ksaverij 4 gld. 80 kr., Videm 10 gld. 20 kr., Sevnica 20 gld. 61 kr., Zabukovje 5 gld., Središče 10 gld. 47 kr., Braslovče 17 gld. 16 kr., Sv. Križ pri Ljutomeru 15 gld., Šetale 15 gld., Svetinje 2 gld. 70 kr., Sv. Jurij pod Taborom 21 gld. 7 kr., Zibika 7 gld. 50 kr.

Gospodarske stvari.

Shod slovenskih delavskih stanov.

(Konec).

G. Kregar iz Ljubljane je v obširnem, jako temeljitim govoru razpravljal zgodovino obrtnega stanu zadnjih dve sto let. Naševal je dekrete in zakone, kateri so pri nas omogočili, da se je manchestersko gospodarstvo začelo, kateri je pravi liberalizem, razvilo in stopilo povsod v veljavo. Divja konkurenca se je začela pod geslom obrtne slobode, spekulacija je izpodrinila pošteno delo, stroj je uničil male obrtnike, kateri niso našli nobene obrambe v liberalni državi; židovski tovarnar ima slobodo brezmejno bogateti, mali obrtnik ima slobodo trpeti lakoto, pustiti svojo samostojnost in iti za delavca k tovarnarju, svojemu uničitelju — to je liberalna sloboda.

Socijalni načrt natanko določuje zahteve obrtnikov glede na avtonomne zadrage, glede na razmerje med mojstri, pomočniki, vajenci, glede na stroje, obrtna sodišča, konfekcije, krošnjarstvo, bazarje, nedeljski počitek, davek itd. Poleg tega stavi poročevalec sledeče resolucije:

1. Zastopniki slov. del. stanov izjavljajo, da obrtnemu stanu največ škoduje uradniška nadvlada, ki je polagoma uničila združno samostojnost. Poleg nje nasprotujejo samostojnosti in obstoju obrtnega stanu liberalci in kapitalisti, socijalni demokratje pod judovskim vodstvom in tisti obrtniki, ki nimajo smisla za organizacijo. — Poročevalec odločno ponavlja zahtevo socijalnega načrta o avtonomnih obrtnih zdrugeth.

2. Kredit je potreben obrtnemu stanu. Država naj določi vsako leto neko večjo svoto v korist posamnim obrtnikom in zadrugam. Ob ponovitvi privilegija avstro-ogrske banke naj izposlujejo naši zastopniki zagotovilo, da bo banka koristila tudi malim obrtnikom.

3. Mali obrtniki se organizujejo najboljše v slov. katoliških delavskih drugeth. Pred vsem morajo mali obrtniki: a) poučiti se teoretično o obrtnem vprašanju. Zato jim je treba prijateljskih shodov in skupnih knjižic; b) izuriti se, vsaj nekateri, v govorništvo, da so sposobni nastopiti pri shodih in sami pojasnovati žalostne obrtne razmere; c) urediti agitacijo za skupni namen in prirejati shode zlasti v slov. mestih.

Sejmovi. Dne 10. oktobra na Bizeljskem. Dne 15. okt. v Ločah, Arvežu, Račah (za konje), na Planini in pri Sv. Lenartu pri Slov. Gradcu. Dne 16. oktobra v Spielfeldu.

Dopisi.

Izpred Maribora. (Hujskarija zoper č. duhovščino.) Veseli smo, da smo deželne volitve srečno prestali, kajti v tistih dneh, ko so naši nemškutarji po gostilnicah hodili, stare čenče prežvekovali, znanega Girstmayrja priporočali in č. duhovščino obirali, bilo je res dolgočasno in zoperno; vsak pameten mož se je rajši

gostilnice iz daljave izognil, da mu ni bilo treba poslušati teh kričočev. Vezali so stare liberalne otrobe, češ, da duhovniki o gospodarstvu nič ne razumejo, da naj se ne mešajo v politiko itd. Toliko in več, ko Girstmayr, menda vsak duhovnik zna, ne samo o politiki in drugih znanostih, ampak tudi o kmetijskem stanju in gospodarstvu. Duhovniki so vsaki dan v dotiki s kmečkim ljudstvom, se pogovarjajo z njim in poznajo vse njegove potrebe in nadloge, tembolj, ker so večidel sami kmečki sinovi, imajo stariše, brate in sestre med kmečkim ljudstvom, od katerih vse natančno in resnično iz prvega izvejo, kako se kmetom godi. Mnogi župniki imajo tudi sami obsirna posestva kot dohodek, imajo hlapce in dekle, ter morajo skrbno gospodariti, če hočejo od svojega posestva kak dohodek imeti. Taki so v kmetijski gotovo bolje izvedeni, ko mestni gospodje, ki se kmetom za učenike ponujajo. Poleg tega so pa duhovniki v drugih zadevah in vsakdanjih vprašanjih bolje izvedeni, kakor navadni kmetovalci, kajti oni prebirajo razne časnike in knjige in zasledujejo duševno gibanje časa, torej je duhovnik bolj sposoben za poslanca, ko navaden kmet, kateremu manjka učenosti in zgovernosti. To pa za kmete ni nobena sramota; čast kmetu, saj je kmet podpora cele države, pa vsak ni za vse! Ko bi mi same kmete za poslance volili, tisti bi si v Gradcu čisto nič pomagati ne mogli, bili bi nasprotnikom le v posmeh.

Iz Brežic. (Nekaj p. o. volitvi.) Veliko važnost volitev poslancev za deželni zbor uvideva ljudstvo, katero hoče, da vlada, ki mu navadno nalaga tako težko butaro vsakoršnih dolžnostij, tudi izve njegove težnje, in da se naj ozira ne samo na njegove davke, temuč tudi na njegove želje. Tega se je prepričal pač vsakdo, ki je bil prisoten ob volitvi dne 21. sept. v Brežicah. Udeležilo se je te 123 volilnih mož. 98 glasov je bilo oddanih za č. g. Žičkarja, a 25 jih je dobil g. Balon. Toda kaj je vendar povzročilo to neednost med volilci, zakaj se je 25 mož tako trmoglavno oklepalo g. Balona, kateri je pismeno izjavil, da ne sprejme nikake izvolitve, kateri je odločno izrekel, da ni nikdar mislil na kaj takega in da mu je zelo neljubo, da hočejo Bizeljanci njemu svoje glasove oddati. Odgovoriti na to vprašanje nam bo tem težavneje, ako še pomislimo, da je g. Žičkar razvil volilec tako imeniten program, v katerem jim je pokazal svoja načela, katera zastopa kot duhovnik, kot državljani, kot kmet, kot rodoljub. Temu programu je pritrdilo 98 volilcev, kateri so oddali svoje glasove g. Žičkarju, veseli, da so dobili v njem tako vrlega poslanca. A možje iz Bizeljskega so še negodni za taka zdrava načela, so še res otroci na političnem polju. Le ker je zakrivila njihova nevednost in otročja trmoglavost, da so tako ravnali, bomo mileje sodili o njihovem početju; kajti nevednost Bizeljancev v teh stvareh je res velika. Vrh tega so pa tudi jako trde glave, in tako se je zgodilo, da se niso dali ogreti za g. Žičkarja, in se raji držali g. Balona, zato ker je njihov, in zato ga ravno hočejo imeti proti njegovi volji za poslanca, če tudi jim ne bi mogel prav ničesar koristiti, ker ni kot deželni komisar neodvisen, temuč mora v pošteb jemati to, kar želi deželni odbor. V tej svoji zaslepljenosti so pa tako rogovilili, da so nam na vse zadnje za seboj potegnili še tudi nekaj drugih mož, in tako je doletela gospoda Balona proti njegovi volji zelo dvomljiva čast, da je postal in ostal bizeljski kandidat. Upajmo, da je to uzrok početju bizeljskih volilnih mož, in ne nekaj hujskega, da se ne bo za tem morebiti skrivala kaka glava iz Brežic. V tem slučaju bi se moralo strogo obsojati takšno početje, obsoditi bi se moral bolj, kakor Bizeljanci, še kdo drugi. Tedaj celemu kolovratu bizeljskemu ne bo treba prisojati kakega po-

mena. Tudi si ne moremo misliti, da bi vodil Bizeljance liberalni, brezverni duh. Sicer se je slišalo popoldne 1. sept., g. Žičkarja ne volimo, ker je duhovnik, po te besede so Bizeljanci pobrali od kakega hudobnega človeka in ko jih je razgredo vino, klatili so s takimi izrazi, katerih nikakor ne razumejo. A pri vsem tem še ne obupavamo nad Bizeljanci, s časom se bodo tudi oni izučili ter si zmehčali svoje glave, postali bodo značajni, in tako se bo zgodilo, da se bodo še enkrat ravno tako žilavo, morda še bolj, oklepali g. Žičkarja, kakor zdaj gosp. Balona. Bog daj, da kmalu!

Iz gornje Savinjske doline. (Razne novice.) Poročil se je minoli ponedeljek g. Ivan Kramer, učitelj na Zidanem mostu, z gospodč. M. Šentakovo na Vrnskem. — Nov zvon dobi podružnica sv. Jeronima na Tabru, župnije Vranske. — Podružnica v Stopniku pri Vranskem je dobila nov veliki oltar s krasnimi sohami. — V Solčavi bodo popravljene ter prenovljene vsi oltarji po mozirskem rojaku, Cesarju, ki se je izšolal na dunajski akademiji. — Občina Rečica je imenovala v znak hvaležnosti za velike zasluge v občini blagor vlč. o. Viktorja Jerančiča, župnika in gvardijana v nazareškem samostanu, za častnega občana. Častitamo! — Par mozirskih gospodov, ki bi najrajši sami »cajtinge« izdajali, ker jim skoro nobene niso po volji, katoliške že celo ne, je močno veselih, da ste vsprejeli Al. Goričarjevo pojasnilo na § 19. Da se je res v novi šoli nekaj težkega delalo na Marijin praznik dne 8. sept., to sem tudi jaz slišal od nekega mozirskega rojaka, in je potrdil neki celjski obrtnik. Da pa je stavbeni podjetnik res naš zagrizen narodni nasprotnik, tega pa nihče ni prekal in tudi ne more, in baš to kaže pristno narodnost (?) nekaterih Mozirčanov v pravi luči!

Iz Hoč. (Stekliš.) Pretečeni mesec je neki stoček hudo razsajal po Dravskem polju. Najprej je ugriznil gospoda župnika na Slivnici zaradi volitev; potem leti v Poličane nad g. župnika ter jih grozno rani; zopet besno leti na Slivnico, ugrizne gospoda kaplana, ki so ljudi opominjali, naj narodno volijo. Še tisto noč leti na Pohorje, ugrizne g. župnika v Šmartinu, ki so pohorske Nemce za slovensko stranko pridobili. Ali bo zdaj mir? Ta stekliš še ne miruje; urno teče v Slov. Bistrico, ugrizne mirnega g. kanonika, da bi bili skoro čez noč umrli — same žalosti. Še po noči teče po veliki cesti nazaj, zalaja v Framu ter ugrizne ondi gosp. župnika za bogato roko, da jo je skoro takoj odgriznil in ubogim liberalcem donesel. Napade starega g. župnika v Račah, ter jih zasmehuje zaradi narodnosti. Brez počinka leti ta besna stvar tja v Slov. gorice, in ugrizne g. dekana pri Sv. Lenartu. Hoče so bile v velikem strahu, pa se jim za zdaj nič žalega zgodilo ni! Ali so pa to nevarno stvar že ulovili in našli? Ne še, ker se močno skriva. Ta stoček ima svoj kotček dozdevno na Slivnici in živi od samih lažij, ki jih tu in tam zve in pohrusta.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V prvi seji državnega zbora je finančni minister razkladal proračun za bodoče leto. Potrebščini je proračunjenih za 692 milijonov 161.183 gld., za blizu 27 milijonov več, kakor letos, pokritja pa 692 milijonov 703.950 gld. Preostanek znaša pol milijona. Pri vseh ministerstvih se bode prih. leto več potrebovalo ko letos, le pri poljedelskem ministerstvu za 216.397 gld. manj. Vladi je torej za kmete najmanj mar; žalostno! Tudi domovinska postava se ne bode še letos predručala,

ker je ne marajo liberalci, zastopniki mest in veleposestva; pač pa se uradnikom plača zviša. Ta-le postava se v kratkem sklene; nato pa se dožene državni proračun, bojda do Božiča.

Češko. Umrli je urednik največjega mladočeskega lista »Narodni Listy«, dr. Julij Gregor, ki je bil duševni vodja Mladočehov. — V severozapadni Češki pridobivajo krščanski socijalisti med Nemci vedno več prijateljev.

Štajarsko. Državni poslanec dr. Hofmann-Wellenhef v Gradcu je odložil svoj mandat, ker ga Gradčani niso hoteli zvoliti še za deželnega poslanca. Ta mož je bil vedno naš hud nasprotnik. — V Weizu so volilci izrekli nezaupnico liberalnemu državnemu poslancu dr. Krausu. Dobro!

Koroško. Slovenci so se že začeli pripravljati na državne volitve. Bog daj, da enega svojega moža pošlejo na Dunaj! — Na nekem shodu v Celovcu je nedavno pošteno levite bral stolni vikar Weis nemškim nacionalcem, ki so še vedno prav za prav liberalci.

Kranjsko. »Narodni dom« v Ljubljani se otvori prihodnjo nedeljo. Pristop brščas ima samo liberalna slovenska gospoda. — V nedeljo je priredil poslanec Kajdiž shod v Tuhinju. — Konservativno obrtno društvo v Ljubljani precej hira. Ali se bode novemu splošnemu društvu ljubljanskih obrtnikov boljše godilo?

Primorsko. Nova železna cesta v Trst iz nemških krajev bode bržčas šla čez Predil. — Društvo »Sloga« je, kakor poprej društvo »Edinost«, na občnem zboru med drugim zahtevalo, naj se vsi jugoslovanski državni poslanci zedinijo v eden klub. Prav dobro! — Namestništvo je prepovedalo tržaškemu mestnemu uradu objavljati imenik volilcev za mestne volitve, ker je mnogo uradnikov in penzionistov izpuščenih.

Hrvaško. Guverner v Reki, grof Ludovik Bathiany, je stopil v pokoj. — V Zagrebu, Moravicah in Brodu so madjarske ljudske šole, v katere hodijo sami hrvaški otroci. Kako so si vendar Madjari in naši Nemci podobni! — Volitve za sabor se bližajo. Neki oklic drami vse hrvaške domoljube, naj se zdaj zedinijo zoper vlado.

Ogrsko. Nj. veličanstvo presvetli cesar so v ponedeljek v Budapešti zaključili s prestolnim govorom državni zbor. Nove volitve bodo koncem tega meseca. Liberalna vlada zopet dobi večino, seveda s kruto silo in vse mogočimi krivicami. — Magnatska ali gosposka zbornica ni vsprejela postave gledé na razsojevanje o veljavnosti volitev. Ta postava je v prvi vrsti bila naperjena zoper katoliško duhovščino, češ, ta pri volitvah niti besedice ne sme črhiniti.

Vnanje države.

Rim. Kardinal Capeceletro, škof v Kapui, je dobil od nemškega cesarja Viljema red rudečega orla, ker mu je kardinal nedavno poslal svoje izvrstne spise. Tudi protestantski vladar torej čisla učenost katoliškega duhovnika!

Francosko. V torek je došel ruski car Nikolaj s carico v Pariz. Vsprejem je bil izredno krasen; pa sta tudi za carske slavnosti država in mesto Pariz izdali nad sedem milijonov! — Oddelek za bogočastje se izroči v skrb pravosodnemu ministru Darlanu, hudemu framasonu, na veliko škodo katoliške cerkve.

Belgijsko. Ministerstvo je izgotovilo načrt o preosnovi stalne vojske. Po tem načrtu je uvedena osebna vojna dolžnost in se pomnoži vojaštvo na 216 tisoč mož. Kam pridemo, ako se bode vojaštvo vedno in povsod množilo?

Nemško. Liberalizem, hvala Bogu, vse povsod peša, tudi v Nemčiji. Zato se nacionalni liberalci te dni sklicali shod v Berlinu, na katerem hočejo stare libe-

ralne fraze pokrtačiti ali pa prekrpati. Toda nič ne bodo ž njimi dosegli; volk se tudi po dlaki pozna.

Rusko. Vlada ima veliko vojakov, pa tudi vojnih ladij pripravljenih ob turški meji, če se bode turška gniloba začela podirati. To je gotovo, da se radi Turčije naša država in Ruska ne bodeta sprli; samo Madjari morajo v vnanji politiki držati jezik za zobmi.

Srbsko. Kralj Aleksander je izrekel nado, da se v kratkem snide z rumunskim kraljem. — Skupščina ali deželni zbor začne zopet zborovati dne 17. okt. — Vlada je začela po vsej deželi ostro postopati proti radikalcem. No, s tem jih ne bode zatrla.

Črnogorsko. Oni dan je došel laški prestolonaslednik po svojo nevesto, princesinjo Heleno, da se ž njo poroči dne 24. okt. v Rimu. Vsled tega dogodka je sultan podaril knezu Nikiti veliko lepo ladjo.

Turško. Softi ali turški dijaki so ono noč v Carigradu razgrajali pred sultanovo palačo. Vsled tega jih je straža več postrelila. — V Carigradu so prišli na sled udom armenskega puntarskega odbora. Izdal jih je neki čevljar. Bržčas se zopet začne klanje armenskih kristijanov, dasi je vlada te dni zatnjevala veleposlanikom, da z naprej hoče skrbeti povsodi za red in se v kratkem uvedejo razne preosnove. Prazne obljube!

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Tako neopravičeno početje je cesarja Friderika zelo razkačilo. Hunyady se je sicer dne 11. junija t. l. v obširnem pismu skušal opravičiti, a ker cesar mladega kralja Vladislava ni hotel Ogrom izročiti, prišlo je do očitnega razpora.

Hunyady je nagloma zbral 20.000 mož, s katerimi je že 28. oktobra 1446 prekoračil mejo. Z nezaslišano divjostjo in grozovitostjo je do Božiča pustošil po Avstrijskem, Štajarskem, Koroškem in Kranjskem; mesta, trgi, gradovi in vasi, kar jih ni bilo močno utrjenih ali ki se niso z visokimi svotami odkupili, so bili požgani. Tisoče ujetnikov so tirali Madjari koncem decembra na Ogersko. Še le 1. junija 1447 so se začeli pogajati ter se slednjič pogodili na dvoletno premirje. Nadaljnje spletke so preprečili Turki, ki so dali Hunyady-u vedno več opraviti.

Leta 1452. je Vladislav sam prevzel vlado, ali domoljubni Hunyady mu je vedno ostal prvi svetovalec, dokler ni dne 11. avgusta 1456 za kugo umrl. Tudi Vladislav je že dne 23. nov. 1457 končal — najbrž vsled ostrupljenja, mlado življenje. Sledil mu je kot ogerski kralj Ivana Hunyady-a sin, Matjaž Korvin.

V njegovi dobi je zaradi osebnih razmer med visokimi glavami trpel prav veliko zlasti slov. Štajar.

Cesar Friderik, ki je le prepogostokrat bil v denarnih zadregah, si je vedel za-se pridobiti bogatega ostrogonskega nadškofa, Janeza Bekensloera, kateremu uredbe kralja Matjaža niso nikakor ugajale, ter mu je obljubil najimenitnišo škofijsko stolico v južni Nemčiji, namreč solnograško, katero je od l. 1466. posedal Bernard pl. Rohr. Vsled tega je Bekensloer že l. 1476. zapustil svojo nadškofijo v Ostrogonu ter je s svojimi in cerkvenimi dragocenostmi na tihem odbežal na Dunaj k cesarju, — »regis metu in cuius suspicionem inciderat«, pravi Bonfin, zgodovinar iste dobe.¹⁾ To je kralja Matjaža hudo razkačilo. Sovraštvo je postalo še večje,

ko je cesar dne 8. decembra 1476. s češkim kraljem Vladislavom sklenil zvezo za boj in odboj ter mu kmalu potem slovesno izročil češke državne fevde, in že leta 1477. se je hladilo v človeški krvi. Iz večletne mrznje navstala je strašna vojska.

Kralj Matjaž je že l. 1477. prihrul z veliko armado na Avstrijsko in ker se mu je iz strahu pridružilo mnogo plemenitnikov, imel je kmalu vse kraje od Dunaja do Aniže v svoji oblasti. Cesar Friderik je pobegnil v Linc, od tam pa v Gmunden, prepustivši dežele britki usodi. Kakor drugekrati, obiskal je kruti sovražnik tudi ob tej priliki slov. Štajar.

Istodobni zgodovinar, koroški župnik Unrest poroča namreč¹⁾, da je grof Jurij Zagorski, sin Janeza Vitovca, s svojimi ljudmi Štajarsko zelo oškodoval z ropom in požigom. Ogri so požgali trg Ljutomer in mnogo drugih krajev, odgnali živino iz mariborske okolice in Dravskega polja ter plenili in požigali tudi po Slov. goricah. Napravili so veliko škodo. Glavar Andrej Weispriach je sicer z deželani planil za grofom Jurijem v Zagorje ter ondi pustošil, a s tem je bilo oškodovanim Štajarcem pač malo pomagano.

Nek stari zapisnik²⁾ našteva sledeče vasi, katere je grof Jurij bil l. 1477. oplenil in deloma tudi požgal:

»V Zagajču (Nider Hart) Ogri niso zažgali hiš, pač pa so nje popolnoma oropali.

V Sobotincih so sicer pustili živino in tudi hiš niso zažgali, a kar so ljudje v hišah imeli, so vse pobrali.

V Prvencih so vso živino, kar so nje doma imeli, odgnali, hiš pa niso zažgali.

V Spuhlji so uplenili vso živino, oblačilo in pohištvo, a živino so jim zopet odvzeli. Hiš niso zažgali.

V Mezgovce so Ogri prihruli na sveti post (24. dec.) ter so se tri dni ondi mudili. Odgnali so okoli 1000 glav živine; v celi vasi je ostalo le dvojce telet. Po hišah so pobrali vse, mize in klopi so djali na vozove in odpeljali; še celo žreblje so iz sten potegnili in seboj vzeli (habent negel aus den wenden gezogen). Hiš niso zažgali.

V Pacinjah so izimši jedno vse hiše požgali in oropali. Tudi v Podvincih so odgnali nekaterim živino. Spodnji Volovljek so oropali in do tal požgali.

V Destincih so uplenili vso živino in drugo imetje.

V Juvancih so požgali 8 hiš in vse pobrali.

Enako se je gotovo godilo tudi drugim krajem, dasi nam zapisniki tega ne poročajo. Pa to je bil še le začetek zla, vse hujše gorje je še sledilo. (Dalje prih.)

Smešnica. Stari berač Lenuhovič reče nekega dne gospodu Bogatincu: »Danes pridem zadnjikrat k vam, gospod Bogatienc!« — Bogatinec: »Zakaj pa zadnjikrat?« — Stari Lenuhovič imenitno: »Ker sem že sit javnega življenja in zato jutri stopim v stalni pokoj.«

Razne stvari.

Domače. (Milostivi knezoškof) so se včeraj odpeljali v Reichenburg, da ondi danes v samostanu

¹⁾ Da spoštovani čitatelji vidijo, kakošna je bila takratna nemščina, podamo poročilo v izvirniku. Glasi se: »Graff Jorg aus dem Sagor mit seynen Helffern tetten an der Steyrmarch grossen Schaden mit Rawb und Prantt, und verprannten den Marekt Luttenberg, und an vil andern Enndtn, und namen das Viech zw Marchpurch und in dem Trafeldt, sie verprannten auch Im Puhel und tetten grossen Schaden. Der gross Schaden tett den Steyrrern wee, und anndt, und besambten sich, und die Stett und Merckt mit irren Soldnern, der Hawbtman war Herr Andree von Weyspriach« (Unrest, 627 in 628).

²⁾ Glej pri dotičnih vaseh v Zahn, Ortsnamenbuch der Steiermark im Mittelalter.

¹⁾ Beiträge z. Kunde steierm. Gesch., VII., 38.

čč. trapistov podelijo nekaterim novincem nižje in višje redove.

(Sinôda.) V četrtek, dne 1. oktobra popoldne se je poslala udanostna izjava sv. očetu papežu in presvetlemu cesarju ter se je naredila zaobljuba, da se moli vsako peto nedeljo po Veliki noči pred presv. R. Telesom ves rožni venec in litanije, naj Bog obvaruje naše kraje toče in sploh vsake ujme. V petek zjutraj pa se je pri slovesnem sklepu vsa škofija posvetila presv. Srcu Jezusovemu.

(Dva nujna predloga.) Koj v prvi seji državnega zbora je stavil g. poslanec Fr. Robič nujni predlog, naj se da državna podpora oziroma brezobrestno posojilo onim posestnikom mariborskega okraja, katerim je letos toča ali povodenj pridelke uničila. Istotako je nujno pomoč predlagal za okraje Ptuj, Rogatec, Ormož, Ljutomer, Gornja Radgona in Sv. Lenart č. g. dr. Gregorec, zlasti za vinogradnike, katerim je toča potolkla nove ameriške nasade. Oba predloga sta se takoj izročila dotičnemu odseku.

(V mariborsko bogoslovje) vstopijo letos gg. bogoslovci prih. ponedeljek, dne 12. oktobra. Na večer istega dne se začnejo duhovne vaje, redni poduk pa dne 15. oktobra.

(Cvet žalosti.) Okoli kolodvora na Pesnici nad Mariborom cvete sedaj drevje, ki ga je bila letos poklestila toča. Škoda po toči in povodnji v tej okolici znaša nad 120 tisoč gld.

(V toplicah na Dobrni) je bilo letos 688 obitelji s 1209 osebami in sicer 375 moškov, 604 žensk, 116 otrok in 64 hlapcev ali dekel; iz inozemstva jih je bilo 28.

(Spremembe pri sodiščih.) Sodni pristav v Konjicah Hans baron Falke-Lilienstein in sodni pristav na Ptuj dr. Fr. Kočevar pl. Kondenheim sta imenovana sodnima pristavoma pri okrožnem sodišču v Celju; avskultant Fr. Jagodic pride kot sodni pristav v Kozje, kozjanski sodni pristav Viljem Portugall pa v Konjice. Na Ptuj so premeščeni sodni pristavi dr. Jakob Toplak iz Vipave, dr. Fr. Glas iz Marenberga in dr. Adolf Boschek; avskultant Viljem Kronasser pa je postal sodni pristav v Marenbergu.

(Kmetijsko kasino) je ustanovil znani veliki Nemec Egon »baron« Pistor pri Sv. Ilju v Slov. gor. Pravi, da se bodo ondi kupovali in potem prodajali razni pridelki udeležnikov, mi pa pravimo, da je ta kasino samo nemška past, v katero naj slovenski kmet ne gre, ampak vrli Šentiljčani, ustanovite si sami kmetijsko zadrugo po zgledu dobropoljske!

(Razstava sadja v Celju.) Kakor poroča graški uradni časnik, bode v Celju sadjarska razstava prihodnjo soboto, nedeljo in ponedeljek.

(Pazite na otroke!) Dne 28. septembra je pustila kočarica Marija Anžel v Placaroveh blizu Ptuja svojo 4-letno hčerko in 3-letnega sina sama doma in šla na polje. Med tem pa gresta otroka ven in deklica pade v mlako in utone. Mati se mora zdaj pred sodiščem zagovarjati.

(Smrt v vodnjaku.) Dne 3. oktobra ob 10. uri je v Slovenji vasi blizu Ptuja pri kopanju vodnjaka Lovrenca Osenjaka in Blaža Cvetka, ker si v prodni zemlji nista nič podpirala in je zemlja od prevelikega deževja bila napita, zasulo, in so ju še le zvečer okoli 6. ure seveda mrtva izkopali.

(V Brežicah) se sredi tega meseca otvori skoz in skoz nepotrebna dvorazredna nemška šola. Žalostno, da so slovenski stariši to ponemčevalnico omogočili, še bolj žalostno, da se g. Tax kar nič ni brigal za postavo, ko je obe učiteljski službi razpisal. Pa kaj hočete, nemštvo gre črez postavo!

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: o priliki poroke g. dr. Ant. Mihaliča z gosp. Matildo Kavčičevo v Št. Juriju ob južni železnici 25 fl. 40 kr.; vlč. g. Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru, 9 fl.; neimenovani S. z Dravskega polja 5 fl.; č. g. Ant. Jaklič, c. in kr. vojni kurat v Trstu, 5 fl.; č. g. R. Marzidovšek, c. in kr. vojni kaplan v Trstu, 5 fl. in trije znanci v Slivnici 4 fl. Bog plati!

(»Društvo odvetniških in notarskih uradnikov na Spodnjem Štajarskem«) v Celju je izvolilo dne 4. oktobra v društveno vodstvo naslednje gg.: Ivana Bovha, odv. solicitorja, predsednikom, Jos. Kolarja, not. koncipijenta, podpredsednikom, Josipa Cilenška, odv. solicitorja, tajnikom, Andreja Perca, not. koncipijenta, blagajnikom, Valentina Gradišnika in Frančiška Stele-ta, odvetniška solicitorja, ter Franca Slaček-a, odv. uradnika, pa odbornikom. Namestnikom izvoljeni so gg.: Josip Ahtik in Ivan Dobršek, odv. uradnika v Celju, ter Miran Lorber, odv. uradnik v Ptuj.

Iz drugih krajev. (Novo sv. mašo) bodo dne 11. okt. pel v Admontu čast. P. Edmund Vabič. Primicije se bodo udeležili stariši in pa sorodniki novomašniki iz Ljutomera in Gradca.

(Né zdravo grozdje.) Vinorejci vedno marljiveje škropé trsje z modro galico, da se ubranijo peronospori. Modra galica pa se drži tudi še zrelega grozdja, kakor kaže izkušnja. Tako z modro galico škropljeno sadje provzroča razne bolezni v želodecu, celó zastrupljenje. Tako se je nedavno dogodilo v neki vasi pri Genovi na Italijanskem, da je jedna družina uživala neoprano grozdje in petero oseb je umrlo vsled ostrupljenja. Zato treba pred uživanjem grozdje pridno oprati, ako je bilo škropljeno z modro galico.

(Mestna višja dekliska šola v Ljubljani), po občinskem svétu z veldušno podporo slovenskega mecená Josipa Gorupa ustanovljena in od visocega ministerstva za bogočastje in pouk potrjena, se otvori dne 1. novembra t. l. v Cojzovi hiši na Bregu št. 20, II. nadstropje. Podrobnosti sledó svoječasno.

(Trije zrakoplovci ponesrečili.) Trije belgijski častniki so se bili v balonu spustili v zrak, veter pa je balon zanesel na morje. V najhujšem viharju je balon počil in vsi trije častniki so utonili. Blizu Norderneya so našli balonov čoln in razne instrumente, katere so bili zrakoplavci seboj vzeli.

(Pozor pri železnici!) Pri gorenjskem vlaku se je dne 4. okt. na kolodvoru na Javorniku ponesrečil neki delavec, ki je hotel skočiti še na vlak, ko je že odhajal. Prišel je pod kolo, ki mu je šlo čez trebuh, da je bil takoj mrtev.

(Nesreče pri železnih vratih.) Od leta 1891., ko se je delo pričelo, je bilo usmrtenih 63 delavcev, za katere so zavarovalna društva izplačala zavarovalnine 22.090 gld.; ponesrečilo se je pa 119 delavcev, kateri so prejeli 18.592 gld. 41 kr.

(Dunajski mestni svét) je vsprejel resolucijo, naj se načrt domovinske postave ne vsprejme. Dr. Lueger zahteva, naj država skrbi za reveže, ne pa posamezne občine.

(Letošnje leto) je sila deževno. V Nürnbergu na Bavarskem so na vremenskem opazovališču v letošnjih prvih šestih mesecih zabeležili samo štirinajst jasnih dnij.

(Obljubo) samostansko je napravil dne 1. okt. v Reinu pri Gradcu P. Wolfgang Schiffrer kot tretji sinduhovnik pokojnega direktorja deželne deske Iv. Schiffrerja. Te lepe slovesnosti so se udeležili mnogi prijatelji in sorodniki.

(Zavarovanje zvonov.) V Klobasnici na Korškem je nedavno v pričo preč. g. prošta iz Dobrle vasi blagoslovil kanonik dr. Jos. Sommer 1382 kil težki

zvon, ki ga je omislila »Unio catholica« pri P. Hilzerju v Dunajskem Novem mestu. Kakor slišimo, so si pri tej priliki vse sosedne fare svoje zvonove zavarovale pri omenjeni družbi.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo.

Več pove radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse št. 1.

Loterijne številke.

Gradec 3. oktobra 1896:	69, 55, 78, 43, 54
Dunaj » » »	80, 47, 35, 37, 16

Razglas.

Krajni šolski svet Hajdinski prodaja naslednji hiši:

a) Hišo št. 3 na Zgornjem Hajdinju, ob okrajnej cesti ležečo, z lepim vrtom in sadunosnikom, ki meri blizu $\frac{1}{2}$ orala, in na letega meječo 1000 kvadratnih sežnjev veliko njivo. Hiša je zidana ter z opeko krita;

b) hišo št. 13 na Zgornjem Hajdinju, pod farno cerkvijo ležečo, z lepim sadunosnikom in ob tega meječo, 2 orala veliko njivo.

Kupci naj se osebno ali pismeno oglasijo pri načelniku krajnemu šolskemu svetu, gospodu Janezu Graharju, posestniku na Spodnjem Hajdinju, his.-št. 21 do konca novembra t. l.

1-3 Krajni šolski svet Hajdinski.

Izjava.

Jaz Anton Kovše, p. d. Zg. Skočaj, posestnik v Skomru prekličem vsled sodne poravnave vse razžaljeve besede, katere sem trosil zoper našega župana Valentina Založnik, p. d. Sp. Skočaj, v Skomru, meseca avgusta tega leta in podajam s tem kolikor mogoče zadoščenje njegovi časti.

Konjice, dne 30. septembra 1896.

Anton Kovše.

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 34

Učenec s primerno šolsko omiko se sprejme v mesarijo pri Fr. Grad, Braslovče v Savinjski dolini. Pogovor ustmeno ali pismeno. 1-2

Gostilna

pol ure od Ptuja blizu župnijske cerkve, na dobro obiskovani okrajni cesti, z opeko krita, z 10 orali zemlje, od teh 4 orali lepe sečene hoste, se zavoljo preselitve proda. Kje, pove upravništvo »Slov. Gospodarja«.

Razne

uradne pečate

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Razglas.

Vsled ukaza štajarskega deželnega odbora bode dne 16. okt. 1896 štajarsko deželno mlekarstvo v Št. Gallenu po dražbi prodalo 14 murodolskih, 5 »mürzthaler« in 4 »mariahofer« za spuščanje dopuščenih bikov, po 90 do 180 gld. cenjenih.

Ta dražba bode imenovanega dne na Buhavi (med Admont in Št. Gallenom), in se bodo biki oddali le za ali pa nad cenilno ceno.

Biki so čistega plemena, $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{3}{4}$ leta stari, nakupili so se kot teleta v njihovih domačih plemenskih okoliših in se zredili na paši.

Biki se bodo proti gotovemu plačilu oddali samo štajarskim okrajem, občinam in posestnikom, ki se z reverzom zavežejo, da bodo kupljene bike vsaj dve leti za spuščanje za tujo živino rabili.

Okrajem, občinam in kmečkim posestnikom se bo odpustilo 40% od kupne cene, katero pa zapadejo, ako ne bodo spolnjevali gori omenjene obvezbe.

Posestniki, ki se hočejo udeležiti dražbe, imajo s potrjenjem svojega občinskega predstojnika dokazati, da bivajo v kateri občini štajarski, da se pečajo z živinorejo in obljubijo, bika lepo rediti.

K tej dražbi se s tem kupci vabijo.

Štajarsko deželno mlekarstvo v Št. Gallenu, meseca oktobra 1896.

Dommes.

1-2

Slavnim šolskim vodstvom in
krajnim šolskim svetom
priporoča
tiskarna sv. Cirila
v
Mariboru

o pričetku šolsk. leta vse potrebne šolske tiskovine
slovensko-nemške

uradne ovitke
po najnižjih cenah
ter zagotavlja točno postrežbo.

kakor tudi

Uradne in trgovske
KUVERTE
s firmo priporoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

!! Novo !!

**Pokopališčni zapisnik
Friedhofsprotokoll**

po novem od preč. kn. šk. ordinarijata in c. kr. glavarstev potrjenim pokopališčnem redu sestavljen, se dobiva od slej pri nas 10 pol 35 kr.

„Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, koroške ulice 5.

Oznaniilo.

Za poluletni tečaj na **deželni podkovni šoli v Gradcu**, kateri se začne dne **2. januarja 1897** oddaje se za vredne in uboge podkovače 10 deželnih štipendij po 50 gld. in po mogočnosti s prostim stanovanjem v zavodu, od več okrajnih zastopov in kmet. podružnic pa tudi več štipendij po 50 gld.

Pogoji so, da so najmanj 18 let stari, zdravega in močnega telesa, da imajo domovinsko pravico na Štajarskem, da so ljudsko šolo dobro dovršili in so najmanj dve leti služili kot podkovači.

Razun tega se mora vsak prošnik z reverzom zavezati, da bode po dovršenem tečaju tri leta na Štajarskem, oziroma v okraju, po katerem je štipendijo prejel, kot mojster ali pomagač služboval.

Prošnje z reverzom, krstnim in domovinskim listom, izučnim pismom, s šolskim in zdravniškim spričevalom, delalno knjigo, s pričevalom o premoženju in npravnosti naj se pošljejo vsaj do dne **31. oktobra 1896** deželnemu odboru.

Taki podkovači, katerim ni toliko za štipendijo, kakor za poduk, naj dopričajo, da so 18 let stari, da so dve leti kot podkovači služili, ljudsko šolo dobro dovršili, in naj se oglašijo z učnim listom in delalno knjigo pri vodji zavoda najnadale v prvih treh dneh, ko se tečaj začne.

Gradec, dne 18. septembra 1896.

Od štaj. deželnega odbora.

Kdor si hoče eksistenco oskrbeti,
Kdor hoče zaslužiti denar,
Kdor hoče pri gospodarstvu varčevati,
naj kupi: 3-6

Pauly-jevo knjigo receptov,

ki obsega nad 1000 receptov, kako je lahko in po ceni samemu pripraviti — brez aparatov in strojev — vse le mogoče reči za dom in trgovino, nadalje vse vrste likerov, žganih pijač, balzamov, životnih esenc, skrivnostnih pomočkov, kisa, medice, mošta, 17 vrst različnih vin, vina iz jagod, piva, vkuhanega sadja, pečiva, zdravil za ljudi in živino, mila, pomade, črnila, gorčične vmake itd. itd. Da je knjiga dobra in rabljiva spričuje to, da je bila na razstavah v Zagrebu, Aradu, Gradcu, Strasburgu in Temešvaru odlikovana z veliko srebrno svetinjo. Knjiga obsegajoča 320 strani stane broširana 2 gld. v platno vezana 3 gld. in je zakladnica za vsako obitelj, neobhodno potrebna vsakemu krčmarju in trgovcu. Dobi se pri **Maksu Pauly v Köflach-u** (Štajarsko).

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkujoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti **protinu**, po udih in **skrnini**. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za **želodčne bolezni** in proti **onemoglosti**; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franco.

Benedikt Mertl, vlastelin grajščine **Golič pri Konjicah (Gonobiz)** na Štajarskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar;
Alb. Müller, drogist.
Maribor: Al. Quandest, Gospo-
ska ulica. 20

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante. 3

LODCASTI KLOBUKI

za

1-3

gospode in dečke

v največi izbiri in po najnižjih cenah, kakor tudi

trdi klobuki

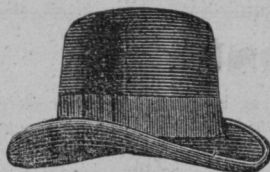
za

visokočastito duhovščino

najboljše kakovosti samo pri

VILJEMU LEYRER

v Mariboru ob Dr., gosposka ulica št. 22.

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga:

VII₂ Stiftgasse 19.

Dunaj.

Podružnica:

I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“.

17

Nova obrt!

Spodaj podpisani vljudo javlja visokočastiti duhovščini in p. n. občinstvu, da je s 15. septembrom t. l. v **Grajski ulici (Burggasse) št. 8.** začel

pasarsko in pozlatarsko obrt.

Vsled svoje večletne prakse, ki si jo je pridobil doma in v inozemstvu, in oskrbljen z najboljšim potrebnim orodjem, je v stanu, izvršiti vsa v njegovo stroko spadajoča nova dela pod jamstvom pri cerkvah in privatnih poslopijih, kakor tudi izdelati monštrance, kelihe, ciborije, svečnike, kandelabre za altarje, križe, kadilnice s čolniči vred, svetilke, lustre, harmonično vglaseno zvonjenje, strelovode itd. itd.

Sablje za uradnike se francosko pozlačujejo.

Staro nerablivo cerkveno orodje in drugi predmeti se pod jamstvom trpežno pozlatijo ali posrebrijo.

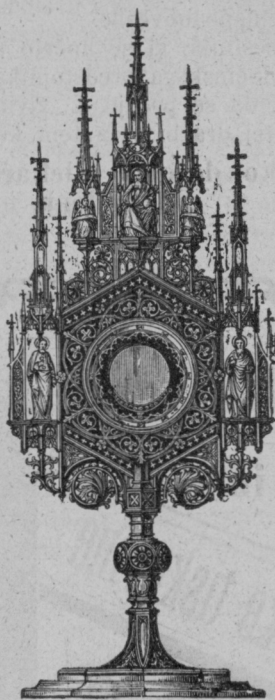
Kupuje se staro zlato, srebro, medina itd.

Vzorci in načrti so na vpogled.

Priporočujoč se za blagovoljna naročila, popiše se velespoštovanjem

Jožef Trutschl,

pasar in izdelovatelj brončnih rečij.

2-3

Obutala iz klobučine

z usnatimi ali pa s klobučinastimi podplati za gospode, gospe in otroke v največi izbiri po najnižjih cenah samo pri

VILJEMU LEYRER

v Mariboru ob Dr., gosposka ulica št. 22.

